

Kaipuuta ja kotoutumista – Keuruun Karjalaseura 70 v

Erilainen joul 1939

...hevosten vetämä kulkue kiiruhtaa pakastuvassa talvihämärässä kohti asemaa...sotaa pakoon, sotaa pakoon...mukaan tavaraa sen verran kuin itse jaksaa kantaa...palava kotikylä värjää takana taivaanrannan punaiseksi, omien sotilaiden sytyttämänä – hyökkävälle viholliselle ei saa jäädä suojapaikkoja...hämärän härkävaunun tumma totinen ihmisjoukko, loputon kiskojen kolke, pitkät pysähdykset sotilaskuljetuksia väistäen...lotat jakamassa ruokaa ja juomaa... ..ilmahälytys, metsään ja äkkiä!....vihdoin perillä, laskeudutaan asemalaiturille...Keuruu...Tulkaa perässä! Mihinkäs meitä viedään...kirkkoon! Voitte yöpyä tässä ensi hätään. Hyvää yötä....

Tukea toisistamme - seuratoiminta alkaa

Sotien seurauksena Keuruu sai lähes 2 500 karjalaista asukasta, jotka olivat kotoisin Valkjärveltä, Pyhäjärveltä, Sortavalasta, Viipurista, Lumivaarasta, kaikkiaan yli 30:sta luovutetun alueen kunnasta ja kaupungista.

Maaliskuussa 1946 Keuruun Kansallispiirille kokoontui 65 karjalaista, jotka päättivät perustaa Keuruun Karjalaiset ry nimisen yhdistyksen. Tästä yhdistyksestä tuli tuon ajan yhdysside ja sosiaalinen tuki karjalaiselle väelle. Seuran ensimmäinen puheenjohtaja oli Vilho Toiviainen Viipurin läänin Pyhäjärveltä.

Toiminta muotoutui ajan hengessä: monenlaisia opinto- ja harrastuskerhoja syntyi, kilpailtiin, urheiltiin, julkaistiin vuosittain Heimoviesti –lehti ja järjestettiin tupailtoja, juhlia ja näyteltiin. (lapsiteatterikuiva)

Pitkällisen valmistelun tuloksena vanhan kirkon puistoon paljastettiin v.1957 arkkitehti Laila Niemiojan suunnittelema Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkki, mikä kertoo jälkipolville karjalaisten historiasta vaikuttavine teksteineen: *Teidän uskonne ja toivonne on perintö, siunauksena sukupolville!*

Vuonna 1959 päätettiin seuralle hankkia oma lippu. Lippu on punamusta ja sen vasemmassa yläkulmassa on hopeinen Karjalan vaakuna ja teksti Keuruu.

Heraldikko Harri Uimonen ja Olavi Iivonen suunnittelivat seuralle oman vaakunan, jossa on yhdistetty aineksia Keuruun ja Karjalan vaakunasta. Kunniapuheenjohtaja Vilho Sihvo totesi vaakunan kirkkoveneen kuvaavan hyvin sitä, että samassa veneessä tässä ollaan ja muistuttavan myös karjalaisille tärkeästä yhteistyöstä seurakunnan kanssa.

Karjalatalo tanssittiin velattomaksi

Merkittävä seuratoimintaa vilkastuttanut hanke toteutui 1972, jolloin päätettiin ostaa velaksi Karjalatalo – entinen Isojärven koulu - yhdessä Valkjärven Pitäjätalouden/Keuruun Valkjärveläiset ry:n kanssa. Kaksitoista karjalaista yksityishenkilöä meni henkilökohtaiseen takaukseen velanmaksusta ja talo tanssittiin velattomaksi seitsemässä vuodessa. Vuonna 1994 kiinteistö siirtyi kokonaan Keuruun Karjalaseuran nimiin. Nykyisin tuo komea hirsirakennus on mukavuuksien puuttuessa enää kesäkäytössä.

Kokoontumisia ja matkoja

Seuran kulttuuritoiminnan perustana ovat 1990- 2000 –luvulla olleet perinnekerhot. 44 vuoden tauon jälkeen 1992 alkanut perinnekerhojen toiminta on jatkunut suunnitelmallisena. Perinnekerhojen aiheet ovat olleet moninaiset, mutta aina on haluttu tuoda mukaan myös karjalaista perinnettä ja tietoa Karjalasta. Keväiset virpojaiset ovat houkutelleet eri ikäisiä keuruulaisia mukaan. Sanotaan nyt vaikka näin:

”Asjat on haastettu parrai päi”. Perinnekerholaiset ovat saaneet emäntien tekemiä piirakoita, kaurakiisseliä, läpökkää ja monenlaista hyvää kohvin kanssa.

Perinteisiksi juhlahetkiksi ovat muodostuneet kesäinen käden taidot -iltapäivä ja syksyinen maakirkko Karjalatalolla, Karjalaisten kirkkopyhä ja puurojuhla. Myös valtakunnallisia pitäjäjuhlia on järjestetty. Mukana on oltu myös Karjalaisseurojen Keski-Suomen piirin toiminnassa.

1990 –luvulta alkaen on järjestetty matkoja Kannakselle, Laatokan Karjalaan, Vienan Karjalaan, Valamoon, Solovetskiin, jopa Murmansiin asti. Myös teatterimatkoja mm. Helsinkiin, Mikkeliin, Tampereelle ja Saarijärvelle on tehty. Seura on monena jouluna muistanut myös Viron Suomi-poikia joulurahalla.

Toimijoita

Vuonna 1996 yhdistyksen jäsenistä enää 2/3 oli karjalaissyntyisiä ja yhdistyksen nimi muutettiin Keuruun Karjalaseuraksi. Nykyisten sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on olla karjalaisten keskeisenä yhdyssiteenä ja toimia heidän sosiaalisen ja henkisen asemansa tukemiseksi sekä tehdä tunnetuksi Karjalaa ja karjalaisia koskevia kysymyksiä sekä vaalia karjalaista kulttuuria. Enimmillään seurassa on ollut noin 300 jäsentä, tällä hetkellä noin puolet siitä. Nuorten vähäistä osallistumista seuratoimintaan on pohdittu kuten varmaan muissakin seuroissa. ”Vuosikokouksessa oltiin kovasti huolestuneita nuorison jäämisestä pois toiminnasta. Todettiin, että mikäli nuoria ei vastaisuudessaakaan saada enempää mukaan toimintaan, uhkaa seuran toimintaa lamaan tuminen ja näin ei saisi tapahtua.” Tämä ote on vuosikokouksesta 20.2.1957.

Seuran hallitus on ollut toiminnan ydinjoukko. Valtavan panoksen seuran hyväksi teki lähes 50 vuoden ajan Leo Lius. Kun Leo jäi v. 2000 pois seuran hallituksesta, jaettiin tehtävät kahdeksalle henkilölle. Pitkäaikaisia toimijoita seuran toiminnassa ovat olleet mm. Mauno Lius, Vilho Sihvo, Olavi Iivonen, Erkki Tarkiainen, Anja Suomäki, Laura Simonmaa, Helena Hirvenlahti, Riitta Vanhanen ja Meeri Karhu. Meeri Karhu on toiminut Keuruun Karjalaseuran monissa tehtävissä jo 1950-luvulta ja hänelle luovutettiin 70-vuotisjuhlassa Karjalan Liiton kultainen ansiomerkki.

Uusi koti –muistomerkki

Seuran juhluvuonna 2016 Keuruun Veteraanipuistoon pystytettiin Uusi koti -muistomerkki muistuttamaan sekä karjalaisten evakkojen asettumisesta Keuruulle että kunnioittamaan yleensä jälleenrakennussukupolvia; niin kaiken alusta aloittaneita karjalaisia maanviljelijöitä kuin heitä, jotka luovuttivat maitaan, eri alojen työntekijöitä, yrittäjiä, rintamamiehiä, lottia, sotainvalideja, sotaorpoja, luottamushenkilöitä, yhdistysaktiiveja, kulttuuriväkeä, sekä paikallisia että karjalaisia. Kaikki he yhdessä rakensivat Keuruuta. Jälleenrakennusajan yhteishengen voimasta voisimme ehkä me nykykeuruulaisetkin ottaa mallia.

Leo Lius on todennut: ”Suhteet paikallisen väestön ja karjalaisten kesken ovat täällä Keuruulla aina olleet kiitettävät. Kun on apua tarvittu, on myös paikallinen väestö ollut apuaan antamassa. Me karjalaiset olemmekin kanta-asujaimistolle syvästi kiitollisia siitä aineellisesta ja henkisestä tuesta, jota olemme näiden vuosikymmenien aikana saaneet.”

Tämän voi allekirjoittaa. Kotoutuminen on onnistunut erittäin hyvin. Toki karjalaisilla itselläänkin lienee osuutta asiaan. Alkaisimmekohan kohta olla jo itsekin kanta-asujaimistoa?

Muistomerkin suunnitteli ja sommitteli vanhoista rakennuskivistä Heikki Pirttilä. Muistomerkissä on teksti: *1939-1945 sotien seurauksena Keuruulle asettui 2500 karjalaista 30 luovutetusta kunnasta. Kiitollisena sukupolville, jotka tulevaisuuteen uskoen yhdessä rakensivat Keuruuta.*

Entäpästä tästä eteenpäin?

Karjalaisuus Keuruulla on vielä hyvissä voimissa, vaikka soljuvaa karjalan murretta haastaakin enää kovin harva. Tulevaisuuden keskeinen toimintamuoto seurassa on vertaistuen ja tietoverkoston tarjoaminen kaikille karjalaisuudesta ja karjalaisista juuristaan kiinnostuneille.

Koha nyt näikii mänis, tokas isäntä, ko hevone ol jo polvillaa...

Pekka Vanhanen, pj